

FLAVIU GEORGE PREDESCU

Perechea dragoste, Perechea moarte

1

„Mi-am pus capăt zilelor și nu știu dacă este un lucru rău sau bun“. În orice caz, nu pot să spun totul acum. Motivul pentru care am făcut-o? E oarecum simplu. Nu mai suportam să trăiesc fără ea. Îmi era greu, după toate acele sâmbete și duminici cu filme, popcorn și bere, după serile din timpul săptămânii, cu pahare rotunde, cu care beam *Shiraz* și cu pahare lunguețe de *Riesling*. Eu am fost primul care i-a împărtășit cu ce fel de pahare se beau vinurile. Cu cel rotunjit și mai larg, vinul roșu, ca să se deschidă buchetul. Căci vinul roșu este întocmai ca o femeie nerăbdătoare, care vrea să se dezbrace, care îți rupe nasturii la cămașă pentru a te vedea odată gol.

Ea, în schimb, nu era așa, deși am simțit-o de multe ori clocotind. Era mai prudentă, mai... în fine... îmi dau lacrimile când depăn amintirile cu ea. Trebuie să continui să vă spun. A, despre vinuri. Vinurile albe. Cu ea am băut un *Chardonnay* adus chiar din Burgundia. Era vară, parcă văd. Îl pusesem la rece, sticla transpirase și paharele erau clătite proaspăt. Ne-am bucurat enorm, am povestit despre

Respect pentru oameni și cărți

gust. Lungi povești despre vinuri și cărți. Eram entuziasmat să-i povestesc chestii cu toate că pe unele nici eu nu le știam în amănuntul lor.

Cum mi-a zis acum câțiva ani un moș de la o podgorie: *Copile, când te referi la vinuri, vorbește despre soiuri mai întâi. În niciun caz despre marcă sau culoare. Sinteza poate fi semn de aroganță și tu nu ești vreun somelier și nici nu cred că vrei să devii unul. Sau... cine știe? Dar îți spun, numai Dumnezeu poate să facă sinteze despre culori și chiar să se exprime prin ele. El poate să facă economie de cuvinte, ni le-a lăsat nouă și apoi de la facerea lumii tot tace. Tace, se uită la noi și se minunează. De-aia pentru el nu contează limbile. Sunt un fel de culori și ele. Lui îi este totuna dacă te rogi în japoneză sau în română. S-a uitat iar la mine și s-a gândit dacă să îmi spună mai multe sau mai bine să tacă. Se pare că ceva din interiorul lui îi dădea imbold să-mi lase moștenire o parte din cunoștințele pe care le avea. Dar tu, ține minte, vei spune așa cum te învăț eu, dacă vrei să te bage în seamă cei care contează cu adevărat: „tocmai am băut o Crâmpoșie! a fost minunat, de-a dreptul minunat!“ Adică? va întreba urechea necunoscătoare. Adică? Ce-i aia? Unii se vor strâmba, probabil cei care-l beau cu Cola. Dar nici tu nu trebuie să abuzezi și să faci pe pretențiosul. Abia ai aflat și tu de Crâmpoșie sau de „Galbenă verde“ și gata, le dai la toți cu ele în cap, că, vezi doamne, cine ești tu. Nu te da mare, că n-ajută la nimic, dar nici nu te apuca să strângi acum masa chiar după toți, că cei mai mulți oameni nu apreciază. Fii tu! Să fii tu și gata!*

Respe Abia atunci l-am întrebat detalii și mi-a spus: Păi... ai băut o Crâmpoșie de exemplu. Spui: am băut o Crâmpoșie de la Guvernator... Lumea o să întrebe: care Guvernator, domne? Și în loc să-ți dai ochii peste cap și să faci pe grozavul, vei spune: am băut o Crâmpoșie de la Guvernator, de la Crama lui Isărescu, din Drăgășani. Lumea, în general, nu știe multe despre vinuri, știi..., mi-a zis, cu vinurile este exact ca și cu oamenii, unii consideră că dacă ai bani poți să-ți ții relațiile, alții spun că poți doar dacă ai răspunderi publice, dracu mai știe care e adevărul.

Ei bine, continuă moșu', eu am văzut și oameni simpli care au prieteni și care își mențin legăturile cu un telefon, cu o vorbă bună sau cu o întrebare, pusă cu sinceritate. Oameni sănătoși la minte, care nu se schimbă după cum bat vânturile și care își sunt loiali lor, în primul rând, înainte de-a le fi altora. Cu acești oameni poți pleca la drum. Restul te lasă cu ochii în soare, după cum au interesele. Cum adică să îți fii loial ție? am întrebat nedumerit. Ehei, asta nu se explică, măi băiete, mi-a spus. Asta se devine. Asta o să o constăți abia mai încolo, când vei fi fost deja calcifiat de atâta loialitate. Ca Onoda, care a uitat de el și de Dumnezeu pe insula aia. Cine naiba mai e și Onoda? l-am întrebat pe bătrânel. S-a uitat la mine cu o mutră de pește Buffalo. Peștele ăla cu buze groase. Și s-a apucat să-mi zică tataie, mai pe diagonală, o mare parte din povestea lui nea' Onoda ăsta. Cum a rămas el pe insula aia timp de 29 de ani și l-a slujit pe regele Japoniei și n-a plecat de acolo până nu i s-a dat ordin și i s-a spus clar că războiul s-a terminat. Mă rog,

cam asta e ideea, că loialitatea e bună, chiar dacă solicită multe. Le enumăr întocmai cum mi le-a spus el: răbdare, caracter, mai ales autocontrol. Cică atunci când s-a întors soldatul răbdător, Japonia pe care o apăruse și o slujise, era schimbată în rău. Țara lui se purta rece și străină cu el, cel care fusese plecat trei decenii, ca să o apere cu prețul vieții. Și ideea era de fapt că... distanța te ucide dar mai lent. Îi ucide și pe cei buni și pe cei răi. Ea nu se uită la povestea în sine, e doar o simplă distanță care își urmează cursul. Uneori ea se petrece și când stai unul lângă celălalt, i-am spus eu. De exemplu, în cuplu crește metru cu metru, când el și ea nu mai comunică și se produce un fel de singurătate în doi, care e mai grea decât una pe cont propriu.

Am plâns enorm. Pornisem să spun despre vinuri și am ajuns la... loialitate, la soldați japonezi. Cam asta îmi împărtășise acel bătrânel simpatic. Voia să-mi vorbească despre vinuri, femei și loialitate, neștiind că inima mea aflase deja taina loialității. Inima îmi era dată Robertei, așa cum stă captiv lutul în mâna artistului bătrân, când ochii lui cu riduri solare, întinse până la arcade, se uită în gol și modelează sufletul operei ce va să fie. Așa îmi modelase mie Roberta inima, mai mult cu sufletul ei bun, decât cu mâinile.

Nicio bucurie nu mi-am găsit în tot ce a venit după acea nenorocire. Nu, nu se mai putea, toate comparațiile, toate banalitățile de „*hai să ieșim*“ că așa se mai schimbă treaba, mai vedem oameni. Mai venea câte o tipă, care în loc să fie ea însăși, încerca să mă consoleze, să se uite la mine

conservându-și o mutră tristă, de parcă era o picată de pe altă planetă.

Îmi aduc aminte că era chiar la câteva luni după moartea Robertei și tipa îmi povestește cum și-a pierdut un prieten în copilărie și cât a suferit. Da, pot înțelege multe. Intențiile fetei nu erau tocmai rele. Apoi, a mai stat pe gânduri un pic și mi-a zis de un câine pe care l-a avut și care i-a plecat de acasă și n-a mai venit. Și tot așa, parcă avea subiecte numai cu morți și cu dispăruți. M-am uitat la ea lung și i-am spus sec: *nu mă ajută să mi se spună că și alții mor sau dispar. Cel puțin nu acum.* Ea, derutată, sprijinindu-și cotul pe masă, cu dosul palmei sub bărbie, privind în lateral câteva fracțiuni de secundă și-a făcut curaj și mi-a spus că nu înțelege, că ea n-a vrut decât să mă ajute și să-mi arate că și alții au suferit sau încă mai suferă, și că ea încă o face. Nu-mi păsa...

I-am spus frumos, fără să mă dau important, că fiecare om are felul lui de-a suferi și că eu sunt oarecum un om mai diferit. De ce spun asta? pentru că încă din copilărie eram un pic *ciudățel*. În fond, eram același ca în urmă cu 25 de ani. Atunci m-am împrietenit cu Zoli Balog, singurul țigan din clasă. Era mic de statură și mirosea a *Tar*, un *after shave* ce se ținea într-un recipient de plastic roșu, cu capac negru și etichetă albă. Era ieftin dar nu mirosea rău.

Mie Zoli îmi era simpatic. Când ceilalți voiau să-l bată, așa, pur și simplu, doar pentru că era țigan, eu îl apăram. Dumnezeuule, erau unii în școală care parcă aveau, nu impulsul, ci datoria de a fi răi. Mereu găseai pe *treptii* școlii provocări la bătaie. Toată lumea cu toată lumea, nu

doar „românii“ cu Balog. Îmi făcea bine sufletește că îl puteam apăra.

Îmi amintesc cum un băiat pe care îl chema Lifă Pătru, care sărea să-i lovească pe toți, să-i împingă, era spaima școlii. Pe Radu, un coleg de-al nostru, l-a dat cu capul de peretele de la baie. Era cât pe ce să moară. A venit maică-sa la școală să vadă ce s-a întâmplat, o femeie firavă, blândă. Îl ținea pe Răducu de mână, care era cu capul spart, vânat la față, speriat. Avusese *comoție*. Atunci am auzit prima dată cuvântul „comoție“.

Maică-sa era femeie drăguță. Mi-au rămas în minte degetele și inelele ei subțiri. Mi se părea mai tânără decât mama și decât toate celelalte mame. Cred că ea era frumoasă. Ideea e că fusese chemat și Lifă la ușa cancelariei, venise taică-so, tot un fel de „Lifă“ dar mai bătrân, cu fața brăzdată și cu mutră obosită, de paznic. Din acel moment, fizionomia lui mi s-a părut a fi emblematică pentru toți bețivii pe care i-am întâlnit mai apoi. Era posac și se uita la învățătoare ca la o oarecare. Nu se uita ca ceilalți părinți, cu atenție, ci se uita când prin ea, când la pantofii ei. Seara i-am povestit mamei, acasă, iar ea s-a și mirat când a auzit că a venit la școală tatăl lui Lifă. Îl știa din uzină. Nevasta îi murise de cancer, n-am întrebat-o dacă demult, dar fără să vreau m-am pus în locul lui Lifă. Să-ți moară mama, ce trist trebuie să fie. Asta m-a făcut să-l privesc cu compasiune. Cred că atunci mi-am descoperit acest simțământ.

Mi-am dat seama încă de atunci, chiar dacă eram copil, că Lifă junior, colegul meu, era de fapt un fel de victimă.

Respect pentru oameni și cărți

Am început să disting, să văd mai departe de aparențe. Lifă Pătru era, deci, victima lui taică-său, care, la rândul lui, cine știe a cărui victimă fusese, poate că a tatălui lui. Aoleu, ce bătaie și-o fi luat acasă amărâtu'! Ei, dar până la bătaia pe care și-a luat-o și care poate era ceva obișnuit, i-am tras și eu una zdravănă, într-o iarnă, atunci când i-a pus o piedică groaznică lui Balog. După ce ăla s-a prăbușit ca o mână de oase pe gheața din curtea școlii, ce face Lifă? Parcă nu-i fuseseră de-ajuns toate *tărăboaiile* anterioare... se apucă și îi smulge colegului nostru Zoli geaca de pe el și țipă: *Bă, ia uitați, ăsta are tricoul lu mă-sa pe sub geaca lu frate-su! Bă, auziți, urlă Lifă, ăștia ies pe rând din casă, că au numai un rând de haine, ha ha ha!*

Până în acea dimineață geroasă eu n-am știut că în mine zace atâta forță. N-o conștientizasem, nu realizasem că pot să iau un om și să dau cu el de pământ. I-am spus, în fine, nu mai țin minte exact cum a fost, *băi, băi omule, băi, lasă-l mă în pace, că e om și el, chiar dacă-i țigan*. Apoi l-am luat și pe numele mic, deși nimeni din clasă nu i-a zis vreodată așa. Pătrule, n-am învățat noi la dirigiență că nu contează etnia? Auzi ce mi-a dat prin cap să-i spun lui Lifă. La care Lifă Pătru zice: *Bă, te bag în pizda mă-tii, asta contează? Faci garagații, tu-ți gății mă-tii?*

M-am dus și l-am prins de guler. Pocnitura cusăturilor m-a speriat și pe mine. Pentru cei mai mulți din cartier, înjurătura de mamă era declarație de război. Eu nu de-asta l-am bătut pe colegul meu Lifă Pătru. Dar totuși l-am bătut măr. S-a dus plângând după frate-su mai mare și îl vedeam

cum gesticula de la distanță și mă arăta ăluia disperat, în timp ce ăla, probabil încă mă evalua, prefăcându-se că nu mă vede bine. Când a văzut mai bine cine trebuia bătut, s-a uitat contrariat spre Lifă și fără milă l-a luat și el la o tură de pumni și palme, mai ceva de cum o făcusem eu. Habar nu aveam cine eram în ochii fratelui lui Pătru, nu știam că mai demult tata îl ajutase să ajungă la profesională și apoi l-a ajutat să se angajeze în uzină. Apoi l-am salvat eu pe Lifă de frate-su. Ăla țipa la el și îmi zicea să-l las, că-l omoară. Că nu mai poate cu el. *Lasă-mă, bre, zicea, că-l termin, îl sno-pesc cu bătaia!* Apoi tuna către Lifă: *Băi, boule, oamenii ăștia m-au ajutat. Că din salariul meu de la uzină îți iau și ție și bețivului ăluia bătrân de mâncare, că eu vă țin, bă!* Uite așa vă țin, spuse lipindu-și palmele deschise, ca pe două jumătăți de carte și i le arată. *Că m-aș putea însura și eu, dracu, și să plec, să uit de voi...*

Drame peste drame, să te speli pe creier și nu poți să le uiți. N-ai cum uita. Și chiar asta e problema, că n-am cum uita.

Tipa cu care ieșisem la un ceai, la câteva luni după moartea Robertei, s-a uitat la mine și, deși îi povestisem despre bătăi, beții, tutun, parcă mă plăcea și mai tare. Unul dintre prietenii mei cei mai buni mi-a zis seara că aia probabil voia să se culce cu mine. Mie nu mi s-a părut doar atât. Dar mie de de-astea îmi ardea? Mi-a mai trimis ea câteva mesaje și văzând că nu-i răspund a renunțat să-mi mai scrie. Nici eu nu știam ce era cu mine. Așa era viața mea. Viața căreia am decis să-i pun capăt măcinat de insuportabila absență a

Robertei. N-aveam cum să fiu atent la o altă femeie. Roberta mi-a fost totul, pâinea și vinul, răsăritul, dulcele, chiar și tensiunea interioară. Mi-a fost prietenă, iubită, haină de vreme rea, o doamnă la braț, copil năzdrăvan și poznaș, confident, pricepută parteneră de hermeneutică și toate astea numai în doi ani. Nici doi... aproape doi.

2

Poate pentru că nu voia să dea ochii cu mine sau să nu piardă o șansă de acel revelion, care avea loc la nici două luni după moartea Robertei, Costel, cel mai bun prieten al meu, a plecat din țară, să se vadă cu o veche prietenă canadiană. E interesantă povestea prieteniei mele cu Costel. Din momentul când l-am văzut pentru prima dată mi-am spus: *uite, cu omul ăsta mi-ar plăcea să fiu prieten*. Au trecut multe de-atunci. Ne-am înțeles foarte bine. Cred că am parcurs mii de kilometri pe jos, împreună, în vremea studenției. Am vorbit enorm despre viitor, ca despre un timp care nu doar că ne va aparține, ci pe care noi îl vom putea construi împreună cu alți oameni. Voiam să schimbăm țara și viețile celor de lângă noi în bine. Eram implicat pe atunci într-un ONG care avea ca obiectiv să trimită scrisori tuturor celor care erau în căutarea speranței. E vorba de niște mesaje trimise oamenilor care și-au pierdut speranța. Dar câți oameni fără speranță sunt cu adevărat? Oameni